

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIV.

V Ljubljani, 28. prosinca 1881.

List 4.

Cerkvene himne.

Poslovenil Janez Bilc.

(Dalje.)

V nedeljo pri hvalnicah.

(Aeterne rerum conditor.) *)

Mogočni Stvarnik vsih stvari,
Ki modro noč in dan deliš,
In dobam daješ razni čas,
Da vse prijetno nam storiš!

Ponočna luč popotnikom
Odjemlje nočni t'mi temò;
Naznanjevalec poje dne,
In solnce kliče že svitló.

Po njem priklican svitli žar
Temote svet osvobodi;
Duhov sovražnih nočni zbor
Storiti škodo moč zgubi;

Brodnik napenja sile vse,
Morjá se potolaži val;
Po njega petjn Peter c'ló.
Je za pregreho žaloval.

Vstanimo torej urno zdaj,
Petelin s spanja nas budí;
Zaspane kliče on glasno,
Zatajevalcem pa grozi.

Ko peva on, se vrača up;
Dohaja bolnim moč nazáj,
Oživlja v srcih vera se,
Nož ojstri spravlja tolováj.

O Jezus, grešnike poglej,
Ozdravi naj pogled nas Tvoj;

*) Dasiravno niso naslednje himne pripravne za napeve pri božji službi, jili venčar čast. bralcem poslovenjene podamo, da bo zbirka popolnoma in tudi zato, ker so te pesme zeló stare in lepe. Dve nedeljski himni ste že v 1. zvezku nastanjeni bili.

Ak' Ti pogledaš, greh beži,
In jok sprijazni nas s Teboj.

O Luč, razsvitli duše nam,
Preženi spanje nam duhá;
Naj pervega Te pevamo,
Naj prošnja dviga se iz srcá.

Očetu slava bode naj
Z edinim Sinom vekomaj;
In s Tolažnikom blaženim
Na večne čase slavljenim.
Amen.

V ponedeljek.

1. Pri juternicah. *)

(Somno reffectis artubus)

Se okrepčalo je teló,
Iz spanja urno vstajamo:
Pošlji nam Bog pomoč od zgor,
Ko naš Ti peval bode zbor.

Najpred naj jezik Te slavi,
Po Tebi duša hrepeni;
Začnemo s Tabo naj svetó
Vse, kar pozneje delamo.

Pred lučjo tema vmakni se,
In noč razjasni solnčice;
Krívico, ktero dela noč,
Svitlobe naj odžene moč.

Usliši prošnje grešnikom,
Izbriši vse pregrehe nam,
Iz naših ust naj pesme glas
Slavi le Teba vsaki čas.

Premili Oče, to nam daj,
Ki s Sinom vladaš vekomaj;
S Tolážnikom preblaženim
Na večne čase slavljenim.
Amen.

*) Juternice so se v starih časih v noči molile, kar je iz tih pesmi razvidno.

Prest.

Trojna božja pot s svetimi stopnjicami na Kranjskem.

(Dalje.)

Bratovščina sv. Jošta je bila z dovoljenjem papeža Klemena XII vstanovljena in z mnogimi odpustki obdarovana 26. julija, t. j. sv. Ane dan, je obhajala svoj glavni bratovski praznik, in verh tega še velikonočni pa binkoštni ponedeljek, v obletnico posvečevanja (dedicatio ecclesiae), t. j., 5. nedeljo po veliki noči. Bratovščina se je tako množila, da je od 1731—1743 (ko so bile te bukve tiskane) že štela 150.400 udov. Ravno tisti papež je bil v povzdigo te božje poti sploh dovolil za vsacega romarja enkrat v letu popolen odpustek, kateri dan koli bi obiskal to cerkev ter navadne pogoje opravil, kateri privilegij po mojem mnenji še zdaj velja.

Med duhovni sv. Jošta iz prejšnjih časov je med ljudmi še zdaj posebno znan Simon Watschaunig (Bačevnik), kateri se je neki naj bolj trudil, da so se ss. stopnjice naredile. V starih pisanih bukvah — tako mi poroča g. Fr. Tavčar — od njega berem: „En duhoven z imenom Bačevnik, kateri je biv poun ajfra za božjo čast, je te sv. štenge s pomočjo dobrotnikov in s' pervolenjem Rimskega Papeža per sv. Joštu gorpostau. Dvakrat je z velikim trudam v Kim šou, da je on za taiste pervolenje dobiu in zraven tega pervolenja je on tudi dobiu v Rimo te svetinje al košice Svetnikou, ktere se v ss. štengah znaŕdejo.“

Imenovani g. Šimen počiva pod obokom ss. stopnjic v raki in v steni ima vzdian na kamnu kronografikon:

HIC Latet IngestVs sIMon DircCtor In Vena.

Tukaj v raki zakrit počiva Simon (duhovni) vodnik.

Umerl je tedaj l. 1765. Berž ko ne, je tudi on sostavil prej imenovano knjižico o sv. stopnjicah ter ob enem tudi poslovenil. Pisavec ni nikjer imenovan. Ves rokopis menda ni bil natisnjen; dobil sem pa pozneje v roke dva lista v osmerki, na kterih so natisnjene „Litanie od pet Kervaveh Ran Jezusa“, (kakor se še zdaj na božjih potih take oblike lističi podajajo). A ta jezik in pravopis je slabši kot oni v rokopisu. N. pr. rokopis: „Bog ozha is nebef, ufnil se zhes naf; tiskani listič pa ima: „Buh oze is nebies, ufnil se zries nas!“ Rokopis ima v klicavniku: Jesu Christe, tiskano pa: Jezus Kristus... Zraven je še „molitva... prei da na svete Stinge poklekni, ... na ufakej ftapni, ... kadar zhries lting gor pridesh“. Vse to je nekoliko prenarajeno po molitvah, ki se najdejo v onem rokopisu: mislim, da je to pozneje natisnjeno. Nima pa ne letnice, ne strani, ne tiskarja zaznamovanega.

Ko več lét ni bilo stalnega duhovnega pastirja na gori, se je ta božja pot jela opuščati; a zdaj, ko je zopet duhovec ondi, se vedno bolj obiskuje. Sosebno o velikih shodih pride mnogo romarjev od blizo in daleč. Shodi pa so: 5. nedeljo po veliki noči; sv. Ane dan, 26. julija; nedelja po velikem Šmarnu; kvaterno nedeljo v septembru in sv. Jošta dan, t. j., 13. decembra. (Tu bodi opomnjeno, da je bil sv. Jošt (s. Judocus) kraljevih starišev sin, v začetku sedmega stoletja rojen na Angleškem, ter umerl 5. septembra l. 653. Njegovega življenja pisavec Lorenc Šurij ga pa postavlja na 13. dan mesca decembra, in tega se navadno derže.)* Sicer imajo še Stražiščani svoj shod na sv. Marjete dau, ko pride tudi duhoven z njimi. Štajarci po svoji stari na-

*) Življenje sv. Jošta se v navadnih legendah ne najde, slovensko ga ima le prej imenovana knjižica.

vadi prihajajo na 6. nedeljo po veliki noči v procesiji že v soboto popoldan na goro; imajo zvečer pridigo in litanije, zjutraj ob petih božjo službo, in potem se napotijo proti sv. Višarjam. O družih shodih je dvojno duhovno opravilo (razun sv. Jošta dan). Za sv. Ano pa pridejo še mnogi drugi duhovni pomagat.

Št. Jošt je izpostavljena kapelanija Šmartinske fare ter šteje kacic 300 duš, ki stanujejo ob hribu v raztresenih hišah, in so sploh naj bolj zvesti romarji sv. Jošta, kateri na verhu v sredi med njimi kraljuje. A tudi drugi romar po vsem, kar je tu videl in slišal in ko je opravil svojo pobožnost, nekako oblažen sam sebi šepetá besede slovenskega pesnika:

Na svóbodni góri
Ni zemskih nadlog,
Nad manoj, pod manoj,
Krog mene je Bog!
Tedaj le na góro,
Na sterme verhé,
Me kliče in miče
Me vabi sercé.

(Dalje sledí.)

Sreto Detinstvo.

Nekaj o odpustkih.

Odpustki so po večem zaznamnjani na podobicah. Pa še nekaj za posebne pospeševavce sv. Detinstva.

V obletnico sv. kersta zamorejo pod navadnimi pogoji popolnoma odpustek zadobiti:

1. Vsi pospeševavci in pospeševavke;
2. vsi nabiravci in nabiravke deležnikov;
3. vsi vodniki djanja sv. Detinstva;
4. vsi očetje, matere, bratje in sestre deležnikov.

Odpustek 7 lét in sedemkrat 40 dni zamorejo deležniki zadobiti o praznikih sv. Detinstva, ako prejmejo sv. blagoslov, kakor je predpisan. (Molitev za ta blagoslov se nahaja v „Handbüchl.“ na str. 57 in 58.)

Svetovavci, odborniki, vodniki djanja sv. Detinstva, kadar koli se zberó v njegov prid, dobijo po celo leto odpustka.

Vsi duhovni, ki so pri kakem vodstvu sv. Detinstva, imajo od Pija IX oblast, da smejo blagoslavljati svetinje, moljke in štatve Deteta Jezusa in presv. Marije Device. K temu je potrebno posebno škofovo poterjenje in premil. gospod ljubljanski knez in škof Kristostom so ob enem, ko so bratovščino dovolili, vsim dotičnim duhovnom poterdili tudi to oblast za sedanji in prihodnji čas.

Iz misijonskih naznanil.

Ker naše naznanila bolj poredkoma izhabajo, zato moramo s poročili iz misijonov nekoliko delj nazaj segati. Iz vzhodnje Kočinčine naznanja častiti gosp. misijonar Van Kamelbeke od l. 1879, da je sad misijonskega dela tisto leto bil trikrat večí, kakor poprej. V prvih dveh mescih je bilo silo veliko otrok keršenih in v sirotišnico sprejetih. Piše namreč pismo 1. mal. travna in pravi, da od 1. prosinca je bilo že samo v tistem okraju ali štacijonu keršenih 450 poganskih otrok; njih večina pa da že v nebesih vživa sladko veselje angelov. Znano je namreč, da naj večí del otročičev je silo oslavljenih, bolnih, revnih, kadar jih kristjanje dobijo v roke. Toraj nekteri hitro ugasnejo, le toliko, da so še s kerstom očišeni izvirnega greha.

Dalje pripoveduje, da so jim pogani toliko ubozih otročičev skupaj nosili, da niso imeli kam z njimi. Sirotišnica je bila premajhna in cele verste nosičev so

najemali, ki so otročiče nosili nekaj h keršanskim družinam, nekaj pa v druge manj napolnjene sirotišnice. Vzrok tolike dušne žetve pa je bila strašna šiba: lakota, ki je nasledovala po veliki suši celega leta. Poprej je lakota morila ljudi po Indiji in Kini, zdaj pa se je bila preselila tudi v bližnjo Kočinčino. Potem je nastopilo silno deževanje, povodnji, in vsled tega vsaktere kužne bolezni. Deseti del prebivavcev je pomerlo, po nekterih krajih njih na tisoče. In v tacih nadlogah so gledali pogani svojih otročičev se znebiti; niso jih mogli več prerediti.

Tako previdnost Božja naj hujši stiske obrača ljudem v prid. Izmed toliko keršanih otrok jih vendar precej ostane živih, ki se odrejajo in bode sčasoma keršanski zárod.

To pa tudi ob enem priča, kako lepo in dobro se obračajo soldki, ktere zbirajo pri nas dobri katoliški otroci, ker z njimi se ubogi paganski otročiči odkupujejo, keršujejo in izrejajo.

Gospod misijonar nadalje pripoveduje, kako tudi tam hudobni duh gleda, kako bi razdjal Kristusovo sétev. Ravno takrat, ko se je sirotišnica prav močno z otročiči napolnovala, se pridervi derhal nesrečnih pohajačev, ki so iz nevošljivosti in grabežljivosti zažgali nekatere misijonske, s slamo pokrite hiše. In kolik strah je bil, ko je začela goreti tudi sirotišnica, v kateri je bilo toliko malih, toliko celó belaih otročičev, ki si niso mogli sami nič pomagati! Misijonar pravi: „Vsak je ves usmiljen in prežaljen in s solznimi očmi hitel pomagat, kar koli je mogel. Pa, o čudo božje Previdnosti! naše pomoči ni bilo treba; Bog je bil z nami, in razodel nam je svojo vsemočno in dobroto, ker naglo naglo je moč ognja ustavil, ne da bi bilo treba naše moči natezati. Ogenj, ki je žugal v nekterih trenutkih vse pokončati, ko je zgorelo malo slame na strehi, se je kar precej ustavil, kakor da bi ga bila mogočna roka odvernila.

Kadar so nesrečni požigavci vidili, da se jim njih naklepi niso obnesli, so spoznali, da so premagani od očitne brambe Božje. Te nepričakovane dogodbe prav zveličavno pretresujejo pagane in služijo k temu, da se veliko število nevérnikov oglasuje z naznanilom, da hočejo k sveti veri pristopiti. Lahko bi povedal veliko enacih zgledov, ki pričajo, kako djanje sv. Detinstva pripomore, da se razširjanje vere pospešuje in prihitéva.

Tudi misijonar P. Fantosuti piše iz unih krajev, da je sad vse njih upanje prekosil, vse sirotišnice so z nabranimi otročiči napolnjene, povsod vidijo veselje, življenje, zmago in poveličevanje naše svete vere.

Vihar zoper sv. Cerkev.

„Vihar velik vstane na morji.“
(Mat. 8, 24.)

Zveličar z učenci v ladiji na viharnem morju; — to je navadna podoba svete Cerkve katoliške. V čolnu bil je Kristus, v katoliški Cerkvi je namestnik njegov, papež, še več, sam Odrašenik v presv. oltarnem zakramentu. V ladjici bili so Jezusovi učenci, a v Cerkvi so škofje, njikovi nasledniki. Onemu čolnu bil je namen, da Jezusa z učenci prepelja na drugi breg; a Cerkev je za to, da vernike privede do njihovega namena, — zveličanja. Nad ono ladijo se je vzdignila silna burja; in Jezusovo Cerkev napadali so vsak čas, tudi sedaj navaljujejo na njo razni sovražniki in preganjavci.

Majhna in neznanca bila je ob svojem začetku. Dvanajstero revnih apostolov in malo število vernih kristjanov, — to je bila prvotna Cerkev. Pa ta dvanajstotica bornih ribičev, od sv. Duha poterjena, razšla

se je križem sveta, da vterjuje sadiko sv. vere med narodi. Od dneva do dneva je krepkeje rastla in postala drevo, ki svoje veje razteguje na vse kraje sveta. V Rimu, kjer je bil sv. Peter, ima zastavljene svoje korenine; od onod seje svoj blagoslov proti toplemu jugu in hladnemu severu, kakor proti vzhodu in zahodu. Sredi burnih valov silnega preganjanja rastla je Cerkev in veličastno stoji že malo ne dva tisoč lét! Imenitne mesta so se razsule, mogočne kraljestva razpadale, celi narodi šli v pozabljenost; — le ona še stoji, na pečino je zidana, s kervjo mučencev vterjene.

Grozovit je bil boj, ki ga je razcvetoče kerščanstvo imelo prestati naj prvo v Judeji zoper silno besnost Izraelovo, po tem pa v poganskih pokrajinah zoper zlobo malikovavcev, zoper oholost krivih modrijanov, zoper strasti pokvarjenega in razuzdanega ljudstva. Jezus sam, začetnik in vtemeljitelj Cerkve, je bil od judov preganjan, križan, ker se je pokazal kot ustanovitelj tako svete vere. Ista osoda je zadela njegove učence in priveržence. Z enako razjarenostjo bili so napadani oznanovavci kerščanskega nauka.

Iz Judeje razširjevalo se je dalje kerščanstvo po poganskih deželah. Dalje in hitreje ko se je širilo, večje in bolj kervavo bilo je preganjanje od premogočnega poganstva. Celih tri sto lét so divje napadali Cerkev besni rimski vladarji, in ne prizanašali ne stanu, ne starosti, ne spolu. Tisoče in tisoče nedolžnih kristjanov so mučili in terli, kar in kakor so mogli; šebali in topli, z žebliji, kljukami in kleščami meso z njih tergali; žive sežigali, na križ razpenjali, v vrelo olje metali, pred pse in divje zverine lučali; — vse samo mercvarstvo, da bi kerščanstvo izkoreninili, Jezusovo vero v kervi mučencev potopili, ko bi to Bog bil pripustil.

Se je li pa ta toliki vihar, kateri je besne valove do verha pečine vzdigoval, konečno pomiril? Bog poslal je velikega Konstantina na prestolje rimskih cesarjev. Ko je on vlado prevzel, se je svet nekoliko oddahnil — „tihota nastane“.

Toda, počitka dolgo ni bilo. Ljudstva začno se (v drugi polovici 4. stoletja) seliti in dalje pomikati. Narod se je vzdignil, da narod spodriva, stiska, zatira. Koliko je zopet sedaj prestala ladija Kristusova, ne dá se ob kratkem dopovedati! Človek bi mislil, da se bo sedaj in sedaj ladija v silnih nevarnostih utopila. Kolikrat se je prigodilo, da rimska Cerkev ni imela glavarja! Vendar jo je Previdnost ohranila in ji vselej spet oskerbeba novega pastirja. In ravno takrat, ko je nevarnost najhuje pritiskala, pokazovala se je božja pomoč naj bolj očitno. Nad rimskim mestom razbila se je vsaka sovražna sila! Kolik strah za svet je bil silni Atila, bič božji imenovan! Znano je, da od daljne Ruske blizo do Francoske si je malo ne vse dežele spravil pod oblast. Kjerkoli se je prikazal, požigal je mesta in sela ter pomoril brez števila nedolžnih ljudi. Med drugimi so mesta Celje, Ljubljana, Oglej okusile njegovo divjost. Bliža se Rimu s svojo razdivjano vojsko. Ni bilo kralja, zastoj si iskal cesarja, ki bi si derznil postaviti se silovitežu v bran. V nevarnosti bil je toraj tudi stol sv. Petra.

V toliki stiski vzdigne se papež Leon I, vzame namesto bridkega meča svojo pastirsko palico, namesto jeklenega oklepa duhovsko obleko ter gre mogočnemu zmagovavcu naproti.

Ko se srečata, pové ma, da nad rimskim mestom čuje Božja roka; nikdo še si ga ni pod oblast spravil brez kazni, ktera je vsakemu sledila kar naglo za petami. To je skušal Alarik, ki je sicer mesto premagal, pa kmalo po zmagi neprevidoma umerl. Tako je končal tudi Ataulf, ki je padel sredi svoje vojaške sreče. In glej! kar bi — po človeško soditi — nikdo ne bil verjel,

to se zgodi. Znano nam je, da je Atila, pred čegar imenom samim so ljudje trepetali, obrnil se je od Rima, in — mesto je rešeno bilo nevarnosti.

Kolikrat pač niso nečloveški mohamedani grozili se, da bodo ves kerščanski svet v grobišče spremenili! Od Carigrada valila se jih je neznana sila na vse strani kerščanskega sveta. Kdor zgodovino pozna, ni mu neznan, koliko mučencev je rodila Azija, kjer sedaj turško kopito zemljo tlači. Strah in groza bili so tudi našim krajem. Imeli so v posesti že celo Ogersko; celó Dunaj so napadali. Rodila in vodila jih je želja po ropu in prehlvanji kerščanske kervi. Leta 1396 požgali so mesto Ptuj, meščane z okoličani odgnali v sužnost, 16.000 duš — mož, žen in otrok z živino in drugim imetjem! — Leta 1473 zatirali so kristjane na Koroškem. Ko velik del dežele čisto izropajo, odrinejo 29. septembra, prenočé ouchi blizo cerkve, in zapusté sledeči dan nesrečno deželo ter se dervijo proti Slovenjgradcu. Prenočivši tamkaj razdelé se na dva dela. Jeden je šel skozi Vitanje v Konjice, kjer so se v duhovsko hišo v goste povabili. Drugi pa so prehodili Velenje, Šoštanje in lepo Savinsko dolino. Sledečo soboto so se trume vjetih kristjanov, katerih se je nabralo do 8000 in živine brez števila, od 8 zjutraj do 4 popoldne pomikale mimo Celja. Ustavili so se pri sv. Juriju ter kristjane nadlegovali. Samo 14 dni mudili so se sovražniki tukaj, in kdo zamore opisati zla in škode?... Po hribih in dolih, koder koli so razgrajali, potrebili so skoro vse kerščansko ljudstvo, nekaj njih kerv prelivavši, nekaj gnavši jih kakor živino v grozno sužnost. Svetišča in svetosti so teptali, zasramovali in oskrnuovali podobe Zveličarja, njegove Matere, svetnikov in svetnic, obropali in razdjali 60 cerkvá. Tako so pisali stanovi koroški svojemu vladarju. Gotovo pa ni bila zastoj ta strašna šiba, ki jo je Bog dopustil nad narode. Ko bi kdo bil zapisal življenje kristjanov, prepričali bi se, da je kazen bila zaslužena.

Moč mohamedanska skerhana je bila pri Beču 1529, pak pri Lepantu 1571. — Kristus je spal, kakor se je zdelo. „Gospod pomagaj!“ klicali so učenci. Tako se dušmaninu ni posrečilo, da bi na darilniku sv. Petra v Rimu svojim konjem oves pokladali, kakor se je njihov vojvoda, — prevzetni Bajazet — svest si gotove zmage, nekega dne ustil in babal.

Ce je bila nevesta Kristusova že od svojih zunanjih sovražnikov tako silno preganjana; tem serditejšé napadali so jo notranji. To so njeni nezvesti sinovi, krivoverci, o katerih papež Inocencij I pravi: „Nevarnejši kot Turkov meč — je krivovercev serd goreč.“

Podá se Jezus v ladijo in „za njim učenci njegovi“. — Kakor je izmed učencev bil jeden slab vernik, izdajavec Juda: tako v poznejših časih tudi ni bilo brez posnemovavcev.

Komaj da so vladarji prenehali z ognjem in mečem besniti zoper kerščanstvo, že je imela ladija Kristusova postaviti se v bran drugim, še veliko nevarnejšim viharjem. Celó verske resnice bile so napadane. Bili so namreč ljudje, ktere je napuh in z navidezno modrostjo gnal tako daleč, da svoje plitve pameti niso hoteli podvreči vzvišenemu nauku kerščanstva; njihovo skvarjeno serce je imelo strah pred kerščansko čudnostjo, ki je njihovo razuzdano življenje obsojevalo.

Ob času Konstantina vzdignil se je Arij — da manj nevarne memoidemo — prevzetén svečenik, taječ božjo natoro Jezusovo. Njegova zmota je v kratkem dobila toliko priveržencev, da je imeniten cerkveni učenik izustil pomenljive besede: „Svet se je prebudil neko jutro in začuden videl, da je postal arijevec“. — Pa Bog svoje Cerkev ne zapusti. V tolki stiski obudi sv. Atanazija, kateri pravo vero na vso moč brani in podpira ter z ostrim peresnim mečem zatira krivovero.

Komaj je Arijev nauk nekoliko potihnil, spet je že drug krivoverec — Pelagij — na noge stopil, ki je lagal, da je greh prvih starišev škodoval le njim, ne pa tudi drugim ter da — doslednje — sv. kerst ljudém ni potreben. Zoper njegovo zmoto bojeval se je sv. Avgustin — iz Savla Pavel. Tudi ta burja je „potihnila“.

V mirnejših časih zopet se je začela ladija vtapljati, Cerkev Kristusova omagovati, vera slabeti, gorečnost kristjanov pešati, prevzetija rasti in hudobija po vseh stanovih se razširjati; zdelo se je, da ladija se bode pogreznila in končala. Ali tudi ta nevarnost je minula. Da „nastane tihota“, obudi Bog Gregorija VII, ki ga posadí na Petrov stol; tako tudi Inocencija III, — obudi Franciška Asiskega, Dominika, Tomaža Akvinského, pak stotino drugih, ki so z vzvišenim naukom in svojim čednim življenjem pritisni smertni vdarec povodnji spačenosti.

V 16. stoletju prederznil se je Luter, Kalvin, Henrik VIII in cela versta družih sovražnikov napovedati vojsko sv. Cerkvi. Vsa Evropa prišla je v nevarnost, da se loči od Petrovega naslednika v Rimu. Isti Rim bil je (po krivoverskih vojakih Conetabla Bourbonskega) onečasten, a krivoverci so po sv. pismu že dneva iskali in napovedovali, kedaj da bodo papeža s poti spravili in rimsko Cerkev pokopali!

Tudi ta burja je prenehala. Da „nastane tihota“, zbere Bog svete očete v Tridenški zbor, kjer so kači krivoverki na glavo stopili. Pa o tistem času, ko je na jedni strani mnogo jih od Cerkve odpadalo, prebudi in pošlje Bog veliko evangelijskih vestnikov za sv. Ignacijem, da so nauk Jezusov v naj daljne kraje in kerščansko drevo med neznabožci zasadili.

Minulega stoletja obrnila se je — skoro da se smé reči — vsa peklenska sila zoper Cerkev. Bilo je ljudi, ki so se zaprisegli, da pokončajo nevesto Kristusovo. Glava jim je bil Voltér na Francoskem. Odtod odmevalo je strahovito bogokletje po deželah. Boga so zavergli, lastno pamet — nespamet — po božje častili, Cerkvi pa s pogubo grozili; že so ji klenkali in zadušnice peli. „Osemnajststoletna mati je oslabela“; — rekli so — „čas je, da jo s poti spravimo in pokópamo!“

Kaj pa je Cerkev počela vsled takega peklenškega krika? Godilo se ji je, kakor apostolom v ladiji.

Jezusovi učenci, prestrašeni na očigled tako strašnih valov, ki so jim v ladijco neprenehoma pljuskali, v smertnem strahu začeli so pešati, slabiti v veri do Jezusa in njegove vsemogočnosti. Mislili so, da jim je pogin gotov, ako bode Jezus še dalje tako mirno v čolnu spaval. Zopet so mislili, da se nimajo ničesar bati, da se le Jezus prebudi in na njihovo nevarnost ozrè. Zato vznemirjeni, vsi v strahu pristopijo k Zveličarju, rekoč: „Gospod pomagaj, poginjamo!“ — To nam je podoba tega, kar so verniki tudi sedaj storili. Zdelo se je, kakor da bi bila Cerkev obledela in omolkla strahú. Po Španjskem in Francoskem, na Nemškem, Italijanskem in po družih deželah prebivajo njeni otroci. Pa ni ga bilo, da bi se bil pečal za svojo mater in se postavil za Kristusa. Število njenih sovražnikov pa se dan na dan množi in narašča. Celó vladarji se jim pridružijo. Iz merzle Rusije jim carinja Katarina prijateljski dopisuje; iz Pruskega kraljestva jim Friderik prijazno roko podaja itd. Nevarnost je velika; „on je pa spal“. Bog se ne oglasi. Toda, to molčanje bilo je strašna šiba božja za pregrehe vernikov! Nikdar še vladar nebes in zemlje ni pustil zmoti tako daleč priti. Vselej ji je poprej vrat zavil, da se ni tako na široko raztegnila. Sedaj pusti, da do verha prikipí. Začnejo se namreč grozoviti prekuci. Do sedaj neznane hudobije se razodevajo, nečloveške ostudnosti počenjajo, — djanja, pred kterimi se trese celó merzlo serce in se človeku lasje ježijo,

kdor to sliši ali bere! Zapirali so vernike, duhovne morili, skrunili cerkve in svete posode, tudi še Kristusovega namestnika na zemlji, častitega starčka Pija VI potegnejo s Petrovega stola in ga po razbojniško v ječo veržejo. In ko je on svojo blago dušo izdihnil, zagnali so divji hrup, da je sedaj katoliška Cerkev ngonobljena, kerščanska vera pokopana, in Piju VI da ne bode več naslednika. „On pa, ki je v nebesih, jih bo zasmehoval“, — pravi sv. pismo.

Pekel pa veselja ni dolgo užival. Bilo je 21. sušca 1800, ko so kardinali bežali iz Rima ter se zbrali v samostanu sv. Benedikta v Benedkah in izvolili Gregorija Barnaba Kiararontija za papeža, z imenom Pij VII. — Sv. Cerkev je spet laglje dihala, ker je imela poglavarja, a boljši čas se je zaznal, odkar je Napoleon I stopil prevratu na pete in ga zadušil, s papežem pa sklenil zvezo, konkordat. „Nastane tihota“.

Pa tudi sedaj se Cerkev ni ravno dolgo miru veselila. Napoleon, ki se je tako neizrečeno visoko povzdignil ter si na razvalinah ostarele Evrope postavil svoj cesarski prestol, ni mogel dolgo terpeti, da bi zraven njegove veljala še kaka druga neodvisna ali še celó večí duhovna oblast. Stegnil je toraj svojo roko po dediščini sv. Petra in je papeževo deželo pritaknil svojemu ogromnemu cesarstvu. Ker pa Pij VII v to ni hotel, tudi ne mogel privoliti, ga je Napoleon I vjetničil. Že je mislil, da je sv. Očeta pripravil v strah in mu usta zamašil. Kralji so se Napoleonu uklanjali; celi narodi so pred njim trepetali; Evropa je molče poslušala njegove ukaze; Rim so Francozi obsedli; papež bil je (v Kvirinalu) jetnik.

Kar pa se je zgodilo na genezareškem jezeru, ko je vzbujeni Jezus vetrovom in morju tihoto zapovedal; to se je spolnilo tudi v Cerkvi vsakokrat, kadar je bila tlačena in preganjana. Tudi sedaj enako. Še tisto leto (1809) je Napoleon zadnjikrat videl zvezdo bojne sreče. Posihdob najdemo ga na merzlem Ruskem, kjer je v Moskvi zvezda mu ugasnila, slava otemnela, huda zima njegovo moč zdrobila (1812). Tri leta pozneje (1815) vidimo ga tako rekoč od vse človeške družbe ločenega v sred sinjega morja na samotnem otoku sv. Helene, kjer je sam sebi in svoji vesti pripuščen otožno končal.

Tako je revno zaveršil mogočni cesar Napoleon I, ki se je bil nad sv. Cerkvijo in njenim poglavarjem tako hudo pregrešil.

Kaj pa je bilo s papežem, kterege je on imel v pregnanstvu? Čudo božje previdnosti! S pomočjo krivovernih Angležev in razkolnih Rusov bil je spet pripeljan v svojo deželo in posajen na stol sv. Petra. Cesarjevo prestolje se je v prah zdrobilo, — Petrov stol se ni zmajal. Zopet je „nastala tihota“.

Ali v tej poslednji tihoti se je tudi nabralo dosti škodljivega, kužljivega kvasa. Lahkoživni viši stanovi so mnogotero prišli ob vero, ali pa so jo le po zunanje še kazali, znotraj so bili brez nje. Veliko je bilo sploh med keršanskim ljudstvom gnjilega. Mladi narod se je vdal grešnim znanjem, kletvinji, netreznosti. Sv. Cerkev je bila odveč v državnih okovih in ni mogla prosto svoje moči razvijati itd. Prišel je nov vihar, kateri še buči po vsi Evropi več ali manj. Vsim znano je, da je namestnik Kristusov še zmeraj v Rimu kakor jetnik; da sv. Cerkev na Laškem, Nemškem, Francoskem, Belgijanskem je strašno zatirana; da vsi tako imenovani liberalci ali prostomišljaki po vsih deželah so nasprotniki sv. Cerkve. Ta vihar že precej dolgo buči in v nekem oziru huje kot vsi poprešnji, ker so katoliške vlade po večem postale nasprotnice svoje lastne Cerkve. Pa kakor so se vsi poprešnji viharji utolažili z zmago sv. Cerkve; tako bo zdaj, kadar se bomo zares spre-

obrnili, kadar bo Bog v ognji poskušenj očistil svojo čedo.

Če tedaj še enkrat odpremo zgodovinske liste minulih časov, prisiljeni smo obstati, da se družba vernikov na zemlji ne imenuje zastoj „vojskujoča Cerkev“. Vidimo, da je bila vselej preganjana. Sovražniki njeni mahali so zoper njo z bridkim mečem, ostrili tenko pero svojega duha, — napadali jo s telesnim in duhovnim orožjem. Priznati pa tudi moramo, da je vsikdar slavno zmagala. To nam pa vceplja prepričanje, da Bog sam čuje nad svojo Cerkvijo in jo varuje. To nas pa tolaži in nam sladko upanje, da je tudi odsle zapustil ne bode. Saj nas vtemeljitelj Cerkve sam zagotavlja, da je „niti peklova vrata premagala ne bodo“, kajti on je z njo „vse dni do skončanja svetá“! M. K.

Ena plesarkam.

„Libertá“ v Neapelnu piše poslednje dogodbe sloveče plesavke Jakobine Bosketove (Giacomina Boschetti). Ta list meni čitateljem kaj pos-bnega povedati, ko zakliče: „že več dni je, kar Jakobina ni več med živimi.“ V življenji je bila Circe v gledališu: o smerti pa goreča Magdalena. To se pravi, da je v življenji s svojo berhkostjo vse oči na-se vlekla, zlasti v gledališih in pri plesih. Kako se enake bitja pri tacih prilikah še pohujšljivo oblačijo, je dosti znano.

Toda Jakobina je postala Magdalena. Njene poslednje djanja so bile: kesanje, očitno izpovedovanje in preklicavanje storjenih pohujšanj, solze ponižne ljubezni do Boga. Ni hotla več misliti na svét, zakaj svét jo je bil opasal z grozovitimi verigami.

Križanega Boga, ki ji je bil zdrobil to železje, je objemala s svojimi rokami, poljubovala njegove usta, iskala mirú v njegovem sercu.

Plesna umetnost je bila storila, da je bila Jakobina kamen spotikljeja za mesto Neapel in vzrok nesreče pri več družinah; ali bila je za njo tudi zveličavna šiba. Nekaka serčna bolezen se je je lotila in pahnila jo v grob.

Predno pa ji je ta bolezen življenje ugasila, so ji zabuhlo otekle nogé, in červi so se v njih zaredili.

Tedaj, v čimur je grešila, v tem je bila pokorjena. Spoznala je, da je smert blizo in iz lastne volje je poklicala mašnika. Duhoven gre in vidi jo v joku, prečudno spremenjeno v besedi in v sercu.

Podeli ji Popotnico večnega življenja in sv. poslednje olje potem, ko jo je bil z Bogom spravil. Kadar ji je imel duhoven noge maziliti, ga je prosila, naj malo počaka, in v novo ter očitno je potožila svoje zadolženja, katerih priložnost je bila zapeljivost in izurjenost njenih plesov. To obtoženje je bilo pa tako goreče, da je spokornici besede zmanjkalo, tolika je bila njena britkost!

Plesavci, plesavke: ali bo vam še dišal plés, ako se spomijate, kako so Jakobini plesavki červi ujedali poprej tako gibčne, zdaj pa strašno otekle in gnjile noge?

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (*Protestanski barantači z biblijami in njih slepila.*) Knjiga luteranske družbe nam je té dni došla z naslednjimi versticami: Te-le bukve Ti pošljem v pregled. Po naši fari in po vsi okolici je zadnje dni neki človek z Dunaja veliko enakih bukev po hišah ljudém prodajal po 30 kr., ali pa še celó jih naravnost

vsilil. Rekel je, da je na Dunaju neka družba, katero cesar sami plačujejo, da dober kup bukve „drukajo“ in med ljudstvom širijo, da bi se bolj olikali. Čudno se to vsem dozdeva, posebno, ker so unega človeka žandarji iskali, in so bukve res predober kup. Bojim se, da ne bi bilo luteransko, in pa od družbe Gustav Adolfove. — Prosim, preglej, ali je pošteno katoliško, ali kaka sleparija?... in če so nepošteno, v „Danici“ naznani, da naj jih povsod župniki ljudem odvzamejo...

Pristavek. Čudno je, da svarjenje pred takimi barantači tako malo pomaga, ko je vendar „Danica“ čisto v kratkem že v novič prinesla „Svarilo“, da naj ne kupujejo bukev od taciš mavharjev, kakoršnih eden je undan (kakor je ravnokar „Danica“ povedala) po Bizoviku biblije (ss. pisma) od protestanške družbe trosil. Zaslužena kazen bi bila ta zanj, če bi ga bili žandarji iskali, toliko bolj, ako se je res lagal, da naš presviti cesar tako družbo plačujejo in protestanške bukve prodajati naročujejo. Ta protestanška roba se že po zunanem lahko spozná, ker vse knjižure te družbe so černe kakor smert, in mešetarji jih skoraj čisto pod nič trosijo, tudi prav zastonj dajejo. Tako delajo po vsem svetu, ker dobivajo strahoto denara za ta namen. G. Miklašević, c. kr. konzularni opravnik v Safedu, na hribu ob Genezarskem jezeru, mi je že pred kacicmi 15 leti pravil, da te bukve tudi judje jemljejo zastonj od luteranskih opravnikov. Pa zakaj? Zato, da močne platnice z njih potergajo in jih v svoje mavšelske namene obračajo.

Kaj da je s takimi bukvami storiti, sem že unkrat povedal (gl. „Dan.“ 1. št. 1881).

Družba ta se imenuje družba za razširjanje biblij (ss. pisem po potestanskem kopitu), toda saj ta opravnik, ki po Kranjskem s to robo bėnda, ponuja tudi druge reči, ne vėm, kaj vse? Sej dobro znani so tudi nemški „traktetleins-kramarji“, ki vsaktere laži ponujajo na prodaj. Hvalijo se, da družba, ki se je začela l. 1804, je že čez 9¹/₂ milij. šterlinov izdala za natis biblij in več kot 85 milijonov celih biblij ali posameznih delov je prišlo iz njenih zalog v 230 jezikih. Naj bi rajši povedali, koliko poganov so s tem pridobili?! Še le v novejšem času je tudi velik del slovenskega sv. pisma nekdo obdelal protestantom; rečeno je: „poleg gerškega izvirnika“. Mislimo si pa, da tudi res, ali če bi bilo tudi po „Vulgati“; kakošna prestava bi mogla to biti, ktere ni pisal katolišk bogoslov ter strokovnjak, ampak najberže kak protestantom suženj človek za groše. Nam je dosti vediti, da katoliška Cerkev prepoveduje kupovati in brati svete pisma in sploh bukve protestanške družbe.

Iz Ljubljane. „Vijolice bratom in sestram vednega češenja sv. Jožefa. Nabral Janez Volčič, duhoven Ljubljanske škofije. Z dovoljenjem v. č. Ljublj. škofijstva. V Ljubljani. Prodaja založnik Matija Gerber.“

Ta knjiga, z velikim, prav čistim in razločnim tiskom, v 12tėrki, s 572 stranmi, s prelepo podobo sv. Jožefa na čelu; je ravnokar prišlo na svitlo. Cena: nevezane 70 kr.; v usnji 1 gl. 30 kr.; z zlatim obrezkom 1 gl. 70 kr. Obsega pa v I. delu: Češenje sv. Jožefa; v II. delu: Navadne keršanske pebožnosti, — in poslednjič: Svete pesmi. Pervi del obravnava na prvo: „mesec sv. Jožefu posvečen“ ter za vsak dan sušca posebno premišljevanje; vsako posebno premišljevanje obsega na prvo nauk, potem pa primėren izgled; pri serčne molitvice in zdih jeji, ki so v začetku postavljene, služijo pred premišljevanjem in po premišljevanji, in so veči del z odpustki sklenjeni, za vsak dan enaki. — Nasleduje: „7 nedelj sv. Jožetu posvečenih; 9dnevnic“, potem „tridnevnic v čast sv. Jožefu“, poslednjič

„teden, sv. Jožefu posvečen“... Kolikor bolj prebiraš té nauke in češenja, toliko bolj se ti priljubijo. To so res prav primėrne družinske bukve, iz kterih vsak dan cela hiša zamore veliko dobrega pridobiti, ako se n. pr. skupno bere, moli in opravlja, kar je za dotični dan postavljenega. Odkar so ranjki sv. Oče Pij IX vesoljnemu svetu sv. Jožefa dali za patrona, je sv. Jožef postal tako rekoč družinski oče vsaki hiši posebej, in gotovo je, da prav močno, srečno in zveličavno bi se družine posvečevale, ako bi te lepodiseče Vijolice sv. Jožefa bile pri vsaki družini in bi se po njih naukih in molitvah vsi hišni obravnavali. Privošimo in vošimo tedaj vsaki hiši „Vijolice“ sv. Jožefa.

Ob enem bodi priporočena tudi poslovenjena: „Družbena knjižica“ vednega češenja sv. Jožefa, od dr. Jož. Dekerta, ki obsega poduk o vednem češenju sv. Jožefa, kratek popis njegovega življenja, več molitev itd. itd. Ravno tam.

Iz Ljubljane. (Predstavljanje Kristusovega terpljenja v gornjem Amergavu na Bavarskem. [Dalje.] Jezus pred Herodom; Jezus bičan in s ternjem kronan.) Predpodoba Jezusa pred Herodom bil je Samson, rešitelj Božjega ljudstva, kterega so njegovi sovražniki zvijačno vjeli, ter ga zaničevali, zasramovali in neusmiljeno z njim ravnali, kakor hlapci kralja Heroda z nedolžnim Jezusom. Pevci so med g edanjem te predpodobe to-le prepevali:

Zbor:

Zastonj buči pred sodbo hudobija,
Zastonj derhal preklinja, se jezí;
Sodnik spozná, da tu zavid se zvija;
Zató brezboštvo terd nasprot stoji.

Tenor-solo:

Pa ni mirú! — Hitimo urno
K Herodežu za Jezusam;
Odperlo tam glediše burno
Terpljenja spet se bode nam.
(Zagrinjalo se vzdigne.)

Duet (sopran in alt):

Glej, Samson, bivši čverst in jak,
Je zdaj v verigah suženj;
Tisuče je pobil junak,
Psovan tu v halji tužen!

Zbor:

Sovražnikom kdaj bil je strah, —
Derhal ga ta zdaj psuje,
Filiščan z njim norčuje,
Mandrá, teptá in tare v prah!
(Zagrinjalo pade.)

Tako zdaj Jezus, Božji Sin,
Derhali v tarčo smėli,
Stoji v obleki beli,
Napolnjen psovk in bolečin!

Zagrinjalo se vzdigne in beriči, t. j. vojaški hlapci, so peljali Jezusa od Pilata pred kralja Heroda. Zbrano oslepljeno in zapeljano ljudstvo šlo je tudi pred Heroda tožit Jezusa. Herod, ko sliši, da mu peljejo Jezusa, se močno razveseli Jezusa poznati, ker je upal, da bo vpricho njega kak čudež storil. Urno se vsede na svoj kraljev sedež, zbere vse svoje imenitne služabnike krog sebe, in komaj že čaka, da bi mu pripeljali Jezusa; — kar stopijo ž njim v njegovo hišo. Herod Jezusu prav blizo sebe priti reče, in bil je silno zgovoren in nekako prevzetnega vedenja, da ima takega moža v svoji oblasti. Opraševal ga je z mnogimi besedami, nadjaje se, da mu bo dal kaj kratkočasnega viditi al slišati; vpraševal ga

je, ali je res v Kani na Galilejskem vodo v vino spremenil; dalje, kako je mogel z malo kruhi nasititi več tisuč ljudi; potem mu zastavi tudi vprašanje, ali bi ne hotel tudi zdaj storiti kakega čudeža? Ali Jezus mu ni odgovoril besedice na nobeno njegovih nečimurovih vprašanj; temveč je le molčal. Ker pa Jezus le molči, in na nobeno Herodovo vprašanje ne odgovori, ga začnejo pismouki in starašini terdo tožiti, da ljudi zapeljuje in podpihuje, da cesarju davek plačevati prepoveduje, in samega sebe kralja judovskega dela. Pa tudi na te tožbe svojih sovražnikov Jezus kar nič ni odgovoril. Herodu se je toraj smešna zdela ta tožba, in Jezusovo molčanje je razžalilo prevzetnega in radovednega Heroda; tedaj so se jeli posmehovati Jezusu Herod in njegovi služabniki, zaničevali so ga in se z njim norčevali. Da bi ga še bolj zasramovali, reče Herod Jezusa obleči v belo svitlo oblačilo, in takega k Pilatu nazaj pošlje, ker ni nič smerti vrednega najdel nad njim. Mož, ki je predstavljal Heroda, piše se Janez Rutz, pekovski mojster, kateri je tudi leta 1870 že imel to nalogo in jo je verlo izveršil.

Predpodoba Jezusovega bičanja so bili bratje egipčevskega Jožefa, kateri slačijo Jožefu pisano suknjico, potem ko je na povelje očetovo prišel k njim; bratje, kateri so daleč od očetovega šotora bili pri čedah, ga veržejo potem v vodnjak. Zaklali so kozlička, Jožefovo suknjo pomočijo v kozličkovo kri, ter jo pokažejo očetu. Oče jo koj spozná, preterga si oblačila in svojega sina dolgo obžaluje (I. Moz. 37, 31). Ta podoba se je prav močno vjemala z bičanjem Jezusovim, pri katerim je bilo tudi Kristusovo oblačilo s kervjo namočeno. Pevci so pred to ginljivo podobo tako-le prepevali:

Bas-arija:

Še trinogi se niso ugnali,
Mašvanje ni vtolaženo:
Le tó, kakó bi v smert ga izdali,
Zagrizeni prevdarjajo.

Zbor:

Al nič teh serc ne more omečiti,
Tud' ne živót ves s progami pokriti,
Ne rane brezštevilne vse?
Oh kje je, kje je usmiljenje!

Tenor in bas:

O groznega zarés pogleda!
Glej suknjo sinovo v kervi!
V britkosti Jakob že medlí —
Podoba same smerti bleđa!
Kje moj si Jožek, moja rádot,
Ki íše moje te okó?
Gorjé! njegova kri bo to...
Mori, mori me strašna žalost!

Oh stergala je zvér nemila
Predrazega mi Jožefa:
Zgubljena mi je sreča vsa...
Za mene ni več tolažila!
Veselje moje preč — je preč —
Oh Jožeka ni več — ni več!

Zbor:

Jezusovo bo telo
V taki meri izdelano:
Bo tepèn brez milosti,
Tergan, ranjen do kosti,
Lila bo predraga Kri!
(Dalje sledi.)

Vabaša, 3. pros. 1881. (Iz pisma Marije Trobičeve do nekega dobrotnika.) 18. vel. serp. smo prišli na suho.

Takrat je bilo še tako vroče, da še po noči spati ni bilo mogoče zavoljo vročine.

Naše popotovanje je bilo še dosti srečno; nismo imeli hude nevihte, bilo je nekaj dni precej vetrovno, tako, da je dobro majalo ladijo.

Ženske je večidel vse morská bolezen napadla. Mene ni veliko nadlegovala; mislim, da so jo zdravila, ki ste mi jih Vi dali, odganjale; le dvakrat mi je bilo malo slabo. Druge so pa nekatere po 3 dni mogle v postelji ostati, tako jih je izdelalo.

Prav priserčno se Vam zahvalim za zdravila, Bog plati tisučerno! Tudi sestra Marijanica Vam naznanja serčno zahvalo za zdravila. Takrat ko sva midva domú prišla, je bila ona prav slabega zdravja.

Ker je bilo naše popotovanje po večem v „Zgod. Danici“ popisano, Vam jaz le to naznam, kako je bilo, ko smo domú prišli. Gospod brat je peljal dijaka Janeza Solca v Milwaukee v semenišče (od tam se pelje še 13 ur na vlaku do Vabaša), to je bilo 23. sept. ob eni popoldne. Jaz se peljem koj naprej in ob dveh zjutraj 24. sept. sem že na naše vrata pozvonila. Marijanica mi odpre brez pomude (ker naju je ta večer za gotovo pričakovala, sva ji telegrafično naznanila dva dni popred, kje da sva). Da sve bile obe neizrečeno vesele, mi ni treba praviti. Kaj gorko sve si v roke segle, in prvo vprašanje je bilo, kje si pa brata pustila? Hitro ji povém, da ni skerbela. Potem me pelje v gospod bratove sobe, vse ozališane in prenovljene. Žene in dekleta oltarne družbe so tlak z lepim pregrinjalom pogernile, na okna nove zagrinjala djale in 6 stolov kupile.

Potem sve šle k počitku, ali zaspala ni nobena do dne. Le pogovarjale sve se; vsaka je vedela dosti povedati. Marijanica je le pravila, kako strašno ji je bilo dolg čas od začetka; mislila je, da ji ne bo mogoče prestati. V začetku julija so pa gospod kaplan prišli, to so g. P. Jeram, pa ni imela več časa na to misliti.

Zjutraj se hitro razvé, da sem jaz domá. Mnogo njih me pride obiskat in mi srečo vošit, in vsak je želel zvedeti, kedaj da g. oče pridejo domú. Jaz jim nisem mogla gotovosti povedati zaradi tega, ker so ga mislili slovesno sprejeti in mu z godbo naproti priti, tega pa ni hotel. Drugo noč pa on pride; nekaj mož ga gre na kolodvor čakati, akoravno niso vedeli, da pride. Z veseljem so ga spremili domú.

Zjutraj ob osmih je sveto mašo bral, precej ljudi se je zbralo skupaj, nune in šolarice so pri sveti maši igrale in pele najpred zahvaljeno pesem po angleško. Prav ginljivo je bilo, mnogo ljudi se je od veselja jokalo. Potem so nama pa hodili srečo vošit, da ni bilo konca.

Učenci in učenke so mu mala darilca skupaj nosili, kar so vedeli in znali, da bi bolj pokazali, kako ga ljubijo. Drugi teden po tem je že začel otroke za sveto obhajilo pripravljati, ker spomladi ni časa imel. Konec oktobra je bilo slovesno prvo sveto obhajilo. Gospod kaplan so jih pa na deželi v dveh misijonskih stajah podučevali do božiča. Na Sveti dan je bilo prvo sveto obhajilo v Hajhandu in na sv. Štefana dan pa v Pelu. Zdej je duhovnija že razdeljena; dve podružnici g. kaplan dobé. V Hajlandu bodo naredili stanovanja za duhovna koj spomladi.

Zima je letos huda, že dva mesca in pol strašno merzlo, le včasí za kakih par dni odjenja; snega pa ni kaj, le burja je strašno merzla in močna, — tako razgraja, da je strah. Božične praznike je bilo pa prav lepo, ni bilo nič mraza; ljudi se je toliko sošlo od vsih krajev, da je mogel g. brat skoraj celó noč spovedovati in poprešnji dan popoldne. Pri nas ni o polnoči svete maše; prva je ob petih zjutraj peta z angleško pridigo,

ob osmih tiha, ob poli enajstih slovesna z blagoslovom in nemško pridigo.

Naša nova cerkev je bila kaj lepo ozališana, kar je bilo mogoče, se vé, da nimamo še tako dragocenih reči, kakor v Evropi po cerkvah. Veliko reči še pomanjkuje; ljudje morajo zdaj še za cerkev plačevati, ker je še nekaj dolgá.

Letina pri nas ni bila dobra; mesca junija je bil zmiraj dež in je moča veliko pokončala, potem je bila pa huda vročina in suša.

Naši kmetje imajo malo pšenice za prodajanje; ako pa te ni, koj tožijo čez slabe čase. Po drugod so pa imeli boljši letino, le v našem kantonu ne.

Zdaj Vam pa vošimo veselo novo leto, da bi ga zdravi in v prijaznosti Božji preživeli in neutrudeno delali za zveličanje duš in sebi lepšali nebeški venec, kateri zvestega delavca čaka. Iskreno Vas pozdravimo vsi trije. Veselo novo leto tudi č. g. J. P—u in v. č. g. m. L. J. Priporočamo se Vam v gorečo molitev, kakor se tudi mi Vas spominjamo. Bog vé, ali se bomo še kedaj vidili na tem svetu. Upam pa, da se bomo v nebesih... Bog nam daj vsim tje gori priti. Z Bogom!

Vaša hvaležna služabnica
Marija Trobec.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

30. pros. Četerta nedelja po ss. 3 Kraljih. S. Adalajda. 31. S. Peter Nolan. 1. svečana. S. Ignacij muč. 2. Svečnica. 3. S. Blaž. 4. S. Andrej Korzin. 5. S. Agata.

V molitev priporočeni:

Mati priporočuje prav hudo bolno hčerko za pomoč. — Hudo bolan mož z otroci za zdravje — Srečno poravnanje neke zmešane zadeve. — Neki zanikarni ljudje za odpravljenje pohujšanja. — Nekdo, ki ga že tri mesece roka tako hudo boli, da ne more delati, prosi serčne molitve k Bogu in priprošenj N. lj. G. presv. Serca, da bi se ozdravil, če je Božja volja. — Potepinsk deček za rešenje duše in telesa.

Zlate zerna za vsaki dan mesca.

30. pros. Kdor svoje lastne prednosti pozabi in dobre dela družih rad pripoveduje, je že precej naprej prišel.

31. Kdor se ti prilizuje, te ne spoštuje.

1. svečana. Kdor čez bolezen godernjá, godernjá čez dobroto, katero mu je Bog poslal.

2. Velike duše obdaja terpljenje, kakor megla gorvje; pa potreti jih ne more.

3. Opravljalj pogosto sv. Obhajilo, da se navadiš dobro ga opravljati; zakaj težko se reš dobro opravi, ako se velikrat ne opravlja. (S. Frančišk Sal.)

4. Jezusov križ je ključ v paradiz; Jezusova pot je pot v sveti raj.

5. Svet tebi ljubezen s tem plačuje, da te od Boga odvrta. Ako tedaj ljubiš svet, ljubiš tistega, ki te iše Božjega sovražnika storiti.

Listek za raznoterosti.

† **G. Lovrenc Gaber**, mnogim znani hišnik in nekdanji tergovec, je 20. t. m. po dolgi pljučni bolezni umerl v 80. letu svojega življenja in imel prav lep po-

greb 22. t. m. Sliši se, da premožni mož je del svojega premoženja obernil za ubožne in dobrotne namene. Bog mu daj večni mir!

Zahvala. Preserčna zahvala vsim prečastitim in častitim pogrebcom, ki so v lepem sprevedu skazali poslednjo čast mojemu ljubljenu ranjcemu možu.

V Ljubljani, 26. prosinca 1881.

Terezija Gabrova.

Zahvala. Velecienjeni gospodin Leon Lotrič, kapelan u Dobropoljah pri velikih Lašičah na Kranjskem, usrečio je pred Božične svetkovine ovo-mjestnu katoličku občinu, darovavši istoj jedan vrlo fin kalež sa monstranciom v vrednosti do 100 for., koji je blagoslovljen po biskupu Ljubljanskem, preč. gosp. Ivanu Chrisost. Pogačar-u.

Takodjer Gospodičina Franciska Gestrin u Ljubljani poslala je istoj občini franjevačkoj u Banjaluki 5 kazulah različite boje sa svim svojim potrebitim stvarima.

Na kojem veledušnem daru, koli v. g. Leonu Lotrič u, toli gospodičini Gestrinovej izrečem najsrđčaniju hvalu ujme moje i župljanah mojih.

Banjaluka, 21. prosinca (grudna) 1880.

O. Marko Marić,

župnik kat. i posjednik zlatnog krsta s krunom.

V čast sv. Jožefu. Rimski patricij Julij Mereghi je bil 14. roznika 1879 obljubil 1000 lir tistemu, kateri bi spisal naj boljši bukve o življenji in slavi sv. Jožefa. Sedaj naznanuje v časniku „Unità cattolica“, 19. pros., da je prejel 21 rokopisov, ki jih bode izročil katoliški akademiji, kateri je predsednik kardinal Bartolini, da razodi, kakošno vrednost imajo posamezni rokopisi. Gotovo dober pomoček za pisanje dobrih bukev.

Poslednje novice. Na Dunaju kardinal nadškof Kučker umira, zadet od mertuda. — Poslanec Ms. Greuter je s preizverstnim govorom zoper oderuštvo ves judovski svet pretresel. — Prijazniše razmére med sv. Stolom in Rusijo napredujejo. — Brazilijanski minister za bogočastje je stare. jezuitom sovražne postave v koš vergel. — V Čilensko-Peruvanski vojski so poslednji popolnoma premagani, zgubili so tudi mesto Limo. — V Londonu je grozen mraz; 29 ljudi so v zametih našli zmerznjenih.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župnik Jan. Demšar 2 gl. — Č. g. Stan. Šranc 2 gl. 46 kr.

Za Ciril Metodove bratovšine misijone: Po č. g. J. Rozmanu 1 gl.

Za Bosno in Ercegovino: Po preč. gosp. And. Zamejcu 17 gl.

Za sv. Ožeta: Č. g. Stan. Šranc 2 gl.

Za bulgarski katol. misijon v Adrianopolu: Neimenovan 10 gld. (za tab.). — A. 1 gld. — Neimenovana 50 kr. (za taber.). — Kat. Ambrožič 1 gl. (za taber.).

Za misijone oo. Trapistov med Kafri: Č. g. Stan. Šranc 2 gl.

Za afrikanski misijon: Iz Zalega loga 3 gl. 50 kr. — Frančiška Lovšin 1 gl.

Za Ratisbona v Jeruzalemu: „Nekdo“ 2 gl.

Za sv. Detinstro: Z Zalega loga 5 gld. 20 kr. — G. K. Čigon 3 gl. — A. 1 gl. — Ana Rus 30 kr. — Reza Novak 24 kr.

Za bratovšino presv. Rešnjega Telesa: Gospa Šupčeva 10 gld. — Gospodičina Kr. Bernardova 1 gld. — Župnija Blagovica 15 gl. — Župnija Leskovec 24 gl. — Župnija Ledine 20 gl.